

dr hab. Marcin Jacoby, prof. Uniwersytetu SWPS

SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny

ul. Chodakowska 19/31, Warszawa

mjacoby@swps.edu.pl

Warszawa, dnia 27 sierpnia 2020 roku

**Recenzja osiągnięć naukowych dr Anny Król z Instytutu Studiów Klasycznych i Orientalnych
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, w związku z prowadzeniem postępowania habilitacyjnego
w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie literaturoznawstwo**

1. Ocena osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art 16. ust. 2 ustawy

Dr Anna Król do oceny swojego dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art 16. ust. 2 ustawy zgłosiła monografię *Twórczość literacka Su Shiego – nowe idee w ramach przyjętych reguł* (Scriptum: Kraków 2019). Jest to monografia naukowa w języku polskim, licząca 184 strony.

Lektura monografii skłania do wniosku, że nie jest to praca autorska dr Anny Król, a tłumaczenie publikacji *Creativity and Convention in Su Shi's Literary Thought* autorstwa Bi Xiyan, wydanej przez Edwin Mellen Press w roku 2003. Dane o publikacji dostępne są m. in. w katalogu amerykańskiej Biblioteki Kongresu:

<https://catalog.loc.gov/vwebv/search?searchCode=LCCN&searchArg=2003044537&searchType=1&permalink=y>

Dzięki usłudze wyszukiwania Google Books

(<https://books.google.pl/books?hl=pl&id=rSkRAAAAYAAJ&dq=inauthor%3A%22Xiyan+Bi%22&focus=searchwithinvolume&q=>) dokonałem porównania fragmentów publikacji dr Król i książki Bi Xiyan z różnych, wybranych miejsc tekstu. Mimo braku możliwości wyszukania dłuższych fragmentów, narzędzie pozwoliło na wykazanie ścisłej zbieżności obydwu publikacji, nie pozostawiającej w mojej ocenie wątpliwości dotyczących wzajemnej relacji obydwu tekstów. Oto wybrane fragmenty:

Anna Król, <i>Twórczość literacka Su Shiego</i>	Bi Xiyan, <i>Creativity and Convention in Su Shi's Literary Thought</i>
str. 23: Kiedy Fu Binlao 傅彬老, jeden z wielbicieli Su, chwalił utwory autora jedynie w kategoriach rzemiosła literackiego i tłumaczył jego zdolności jako efekt wpływu środowiska stron rodzinnych, Qin Guan twierdził,	str. 28: When an admirer, Fu Binlao, praised Su's writing merely in terms of his literary craft, and moreover, attributed his craftsmanship to the environment of his native region, Qin argued...
str. 80: Niepokój Su Shi i jego przestrogi nie wpłynęły na dwór, co więcej zmusiły go do przyjęcia posady prefekta Hangzhou na	str. 86: Su Shi's anxiety and his warnings did not influence the court but brought him new troubles, which forced him to take provincial

provincji. Dwa lata później został wezwany do stolicy na stanowisko w Akademii Hanlin	post as Prefect of Hangzhou. Two years later, he was recalled to the capital to be a Hanlin...
str. 90 – użycie tego samego cytatu	str. 98 – użycie tego samego cytatu
str. 94: Zeng otwarcie porównywał funkcję inskrypcji nagrobnej do historii państwa. Podobnie jak historia, inskrypcje dostarczały wzorców osobowych, które można było naśladować	str. 106: Zeng explicitly compared the function of the grave inscriptions that of the official stories. Like the histories, the grave inscriptions recorded exemplary...
s. 95: Sima Guang, krytykując powszechny zwyczaj zlecenia inskrypcji, podzielał troski Zenga. Rzekomo mówił w ironicznym tonie: „Jeśli zmarły prawdziwie był wielkiej wartości, jego imię będzie znane, a obyczaje jego chwalone przez ludzi.(...)”	str. 107: Sima Guang, in criticising the widespread custom of commissioning grave inscriptions, shared Zeng’s concerns. In an ironic tone, he is reported as saying: “If the deceased was truly a great worthy, his name would be well-known and his conduct would be praised by people. (...)”
str. 123: wymienione razem trzy różne dzieła: 畫記,汴州東西水門記, 永州八記	str. 138: wymienione razem trzy różne dzieła: 畫記,汴州東西水門記, 永州八記 – bez zapisu znakowego
str. 162: Wspomniany już krytyk dynastii Yuan, Zhu Yao, negatywnie wyrażał się o <i>fu</i> pisanych prozą. Szczególnie krytykował <i>Fu o Czerwonym Klifie</i> w świetle konwencji gatunkowych.	str. 187: We have mentioned the Yuan critic Zhu Yao’s general negative comment on prose rhapsodies. In fact he also particularly criticized the “Rhapsodies on the Red Cliff” in the light of generic conventions

Porównanie spisu treści obydwu publikacji również pokazuje niemal pełną zbieżność pomiędzy książką Bi Xiyan (<http://catdir.loc.gov/catdir/toc/fy041/2003044537.html>), a monografią dr Król. Należy zaznaczyć, że monografia dr Król nie jest tłumaczeniem całości dzieła Bi Xiyan. Kilka podrozdziałów zostało opuszczonych, struktura części, rozdziałów i podrozdziałów została nieznacznie zmieniona, przy pełnym zachowaniu kolejności poszczególnych elementów. Fragmenty, które nie znalazły się w pracy dr Król zaznaczyłem poniżej w spisie treści dzieła Bi Xiyan kolorem szarym:

Anna Król, <i>Twórczość literacka Su Shiego</i>	Bi Xiyan, <i>Creativity and Convention in Su Shi's Literary Thought</i>
WSTĘP..... 5	Preface ix Acknowledgments xiii Introduction 1 A. Views of Su Shi's rules of literary creation (zuo wen zhifa). 5 B. In search of Su Shi's "ideas" (yi). 11 C. Interpretations of "Read 'Tan Gong'".15 D. Towards an understanding of Su Shi's view of rules and conventions. 19
ROZDZIAŁ I „NOWE IDEE W RAMACH PRZYJĘTYCH REGUŁ” 21	Part One: Rules and Conventions 25 Chapter One: The Origins of Rules and Conventions 27
1.1. Tao mędrców..... 24	A. The dao of the sages. 29 A.1. Knowledge and enjoyment. 31

1.2. Przepisy ze starożytności..... 36	A.2. The dao and human needs and feelings. 36
1.3. Tworzenie praw..... 39	A.3. In search of the dao. 38
1.4. Kompozycja w stylu klasycznym..... 43	B. The regulations of antiquity. 40
1.5. O Klasykach..... 45	B.1. The achievement of peace for everyone. 40
1.6. Literatura piękna	B.2. The formation of laws. 44
ROZWIJANIE TRADYCJI..... 57	C. Genuine composition. 47
2.1. Natura uczenia się..... 63	C.1. The basis of the classics. 49
2.2. Konsekwencja i niekonsekwencja..... 75	C.2. Fine literature and spontaneity. 55
2.3. Przeciwno etykietce..... 82	Chapter Two: Advancing Tradition 61
ROZDZIAŁ III. ODRZUCENIE „NIEELASTYCZNYCH” GATUNKÓW. 91	A. "Man can broaden the dao". 62
3.1. Utwory funeralne..... 91	A.1. The nature of learning. 68
3.2. Zapatrywania Su Shi dotyczące inskrypcji nagrobnych i innych utworów pochwalnych..... 96	A.2. The place of life experience. 69
ROZDZIAŁ IV	A.3. Many paths. 75
ODNOWIENIE PRZYJĘTYCH GATUNKÓW.. 117	B. Consistency and inconsistency. 82
4.1. Zapiski 記 117	C. An all-round image. 89
4.2. „Odstępstwa” w zapiskach i „pierwotny” zamyśl gatunku.... 127	C.1. Against labels. 89
4.3. Innowacje gatunkowe..... 139	C.2. For diversity. 94
4.3.1. Fu 賦 139	Part Two: Generic Restrictions and Prescribed Forms 101
4.3.2. Zmiany dokonane przez Su Shi w procesie tworzenia fu..... 153	Chapter One: Rejection of "Inflexible" Genres - Su Shi and the Funerary Writing 103
ZAKOŃCZENIE..... 171	A. About grave inscriptions and related genres. 104
BIBLIOGRAFIA..... 177	B. Su Shi's attitude towards grave inscriptions and other eulogistic writings. 109
	C. Reasons for Su Shi's rejections. 115
	D. Su Shi's occasional acceptances. 120
	Chapter Two: Restoration of Received Genres -Su Shi and the Literary Account (ii) 133
	A. About the literary account. 135
	B. Three examples. 138
	C. "Unorthodox" ji and the genre's "original" intention. 146
	Chapter Three: Generic Innovations - Su Shi and the Rhapsody (fu) 161
	A. Rhapsody writing. 162
	B. Su Shi's special interest in the rhapsody. 168
	C. Su Shi's innovation in rhapsody writing. 177
	Conclusion 199
	Bibliography 207
	Index 219
	Chinese Character List 229

Bibliografia monografii zgłoszonej do oceny, poza publikacjami w języku angielskim i chińskim, zawiera cztery pozycje w języku polskim. Dr Król ani razu nie odnosi się do nich jednak w tekście swojej pracy. Dodatkowo, podane w Bibliografii publikacje chińskie zawierają liczne błędy transkrypcji *pinyin*, wskazujące na niedokładne lub niepełne rozumienie przez autorkę tytułów dzieł, na które się powołuje. Na zakończenie istotne jest również, że publikacja Bi Xiyan *Creativity and Convention in Su Shi's Literary Thought* nie jest w ogóle wykazana w bibliografii monografii dr Król.

Wobec przedstawionych powyżej faktów, ocenę merytoryczną monografii dr Anny Król uważam za bezzasadną, gdyż byłaby oceną publikacji Bi Xiyan. Dodatkowo, chciałbym wskazać, że czyn polegający na przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzania w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania (tzw. "plagiat") stanowi:

- negatywną przesłankę do nadania stopnia doktora habilitowanego (art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki);
- delikt dyscyplinarny określony w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 287) i podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- czyn zabroniony przez ustawę z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 115) i podlega odpowiedzialności karnej.

2. Ocena innych opublikowanych prac naukowych i dokonań naukowych dr Anny Król

Dr Anna Król wykazała w swoim dorobku naukowym zgłoszonym do oceny dwie monografie naukowe wydane w 2018 roku, cztery zbiory wierszy wraz ze wprowadzeniami teoretycznymi, wydane w latach 2017-2018 oraz sześć artykułów naukowych wydanych w latach 2015-2017. Wszystkie publikacje książkowe wydało Wydawnictwo Scriptum, a wszystkie artykuły naukowe za wyjątkiem jednego, opublikowane zostały w „Rocznikach Humanistycznych” – periodyku naukowym wydawanym przez zatrudniającą ją uczelnię, tj. Katolicki Uniwersytet Lubelski. W dorobku dr Król wykazała ponadto monografię *Chiny w latach 1898-1937 – między artystyczną tradycją a sztuką Zachodu* (Toruń: Tako 2016). Ponieważ jest to jej praca doktorska, nie powinna podlegać ocenie w procedurze habilitacyjnej, tekst tej publikacji nie został zresztą udostępniony do recenzji, w przeciwieństwie do pozostałych publikacji.

Wydaje się wątpliwe, by jeden naukowiec był w stanie w ciągu dwóch lat (2017-2018) wydać trzy monografie naukowe na różne tematy, każdą o objętości około 200 stron tekstu oraz cztery zbiory wierszy w autorskim wyborze (jak informuje w tych publikacjach dr Król), zawierające w sumie ponad 150 wierszy we własnym przekładzie. Byłoby to przykładem geniuszu i ogromnej pracowitości autorki nawet, jeśli uznamy, że nad wszystkimi tymi publikacjami pracowała przez parę wcześniejszych lat. Wszystkie publikacje wydało w krótkich odstępach czasu jedno wydawnictwo i są one właściwie niedostępne na rynku księgarskim (prawdopodobnie można je nabyć na stronie internetowej Wydawnictwa Scriptum, są jednak niedostępne w sprzedaży największych księgarni internetowych, takich, jak na przykład Merlin, czy Tania Książka).

Bliższe przyjrzenie się publikacjom dr Król pokazuje, że podobnie jak w przypadku *Twórczości literackiej Su Shiego – nowe idee w ramach przyjętych reguł*, przynajmniej część tych pozycji to prawdopodobnie również plagiaty. Poniżej przedstawiam informacje, na których oparłem moją opinię.

a) Monografia *Poezja inskrybowana na obrazach od dynastii Tang do Ming* (Kraków: Scriptum 2018)

Wstęp wydaje się tłumaczeniem wstępu pracy doktorskiej *A social history of painting inscriptions in Ming China (1368-1644)* autorstwa Wang Wenxin z 2016 roku, z uniwersytetu w Lejdzie w Niderlandach. Praca dostępna jest pod linkiem: <https://openaccess.leidenuniv.nl/handle/1887/44098>

Poniżej podaję przykład zbieżności obydwu tekstów:

Anna Król, <i>Poezja inskrybowana na obrazach od dynastii Tang do Ming</i>	Wang Wenxin, <i>A social history of painting inscriptions in Ming China (1368-1644)</i>
<p>str. 12-13: Pierwszym znanym akademickim badaczem chińskich inskrypcji malarskich był Aoki Masaru 青木正兒 (1887–1964 r.), japoński sinolog znany z osiągnięć w literaturze chińskiej. W 1937 r. Aoki opublikował przełomowy esej zatytułowany <i>Ewolucja literatury wpisanej na obrazach</i> (Daiga bungaku no hatten 題画文学の発展)⁵. Było to pierwsze uznanie w środowisku akademickim <i>daiga bungaku</i> 題画文学, czyli „literatury wpisanej w obrazy”. Znaczenie osiągnięć Aoki Masaru opiera się na omowieniu dwóch kluczowych kwestii. Pierwszą jest akceptowalna definicja napisu malarskiego, drugą pochodzenie poetyckiej inskrypcji, którą Aoki przypisuje ‘pochwałom obrazów’ 畫讚, a mianowicie formie pisma, które zapoczątkowało fizyczne zestawienie tekstów z obrazami na tej samej powierzchni. Chociaż opinia Aoki Masaru jest powszechnie uznawana, dyskusja w środowisku naukowym na temat tych dwóch kwestii nadal trwa.</p>	<p>str. 5: The first known academic glance towards Chinese painting inscriptions was by Aoki Masaru 青木正兒 (1887–1964), a Japanese sinologist known for achievements in Chinese literature.⁵ In 1937, Aoki published a groundbreaking essay entitled “The Development of Literature Inscribed on Paintings” (Daiga bungaku no hatten 題画文学の発展). This was the first acknowledgement in academia of daiga bungaku 題画文学, or “literature inscribed on paintings.” The importance of Aoki’s essay rests on the discussion of two crucial issues. One issue is the acceptable definition of painting inscription. Another issue is the origin of poetic inscription, which Aoki credits to huazan 畫讚, namely “eulogies of paintings,” a form of writing that pioneered the physical juxtaposition of texts with images on the same surface. Although Aoki’s opinion is widely acknowledged, the debate on the two issues still persists throughout subsequent scholarship.</p>

Od rozdziału pierwszego, praca dr Król wydaje się być tłumaczeniem publikacji *The Lyrical Resonance Between Chinese Poets and Painters: The Tradition and Poetics of Tihuashi* autorstwa Daan Pan z 2011 roku (Wyd. Cambria Press). Informacje o tej publikacji dostępne są na stronie wydawnictwa: <http://www.cambriapress.com/cambriapress.cfm?template=4&bid=435>

Przykład zbieżności tekstów zaczerpnięty jest z rozdziału pierwszego, który jako jedyny dostępny jest online w wersji autorstwa Daan Pan na stronie wydawnictwa:

Anna Król, <i>Poezja inskrybowana na obrazach od dynastii Tang do Ming</i>	Daan Pan, <i>The Lyrical Resonance Between Chinese Poets and Painters: The Tradition and Poetics of Tihuashi</i>
<p>str. 19: Zarówno ‘epitafia uzupełniające obrazy’ 畫銘, jak i ‘elegie uzupełniające</p>	<p>Both huaming and huazan are comparable with tihuashi in the sense that these three verbal</p>

obrazy' 畫讚 można porównać do inskrypcji w takim znaczeniu, że te trzy formy werbalne są powiązane ze sztukami wizualnymi. W okresie Sześciu Dynastii (220–589 r.) pojawiła się poetycka moda na 'poezję o przedmiotach i rzeczach' 詠物詩, która obejmowała praktykę pisania na obrazach, na wachlarzach czy parawanach. W okresie panowania dynastii Tang 唐朝 (618–907 r.), poeci tacy jak Shangguan Yi 上官儀 (ok. 608–664 r.), Song Zhiwen 宋之問 (ok. 656–712 r.), Chen Ziang 陳子昂 (661–702 r.) i Li Bai pisali inskrypcje na obrazach na długo, nim Du Fu przyszedł na świat. Shangguan Yi stworzył inskrypcję *Napisane na malowanym parawanie*; Song Zhiwen – *Wesele księcia Shouyang*; zaś Chen – *Na kolorowym pejzażu*. Li Bai jest autorem *Na oglądanym obrazie gór i mórz w komnacie mnicha Yinga* i *Oglądając malowany parawan z górą Wu Yuana Danqiu w 734 roku*, a Du Fu zapisał swój pierwszy wiersz na obrazie – *Pieśń na niedawno namalowanym pejzażu porucznika prefekta Liu z Fengxian* (prowincja Shaanxi) dopiero dwadzieścia lat później. Pomimo tego inskrypcje Du Fu zasługują na najwięcej uznania i uwagi, ponieważ to one wyznaczyły kierunek dla poetów późniejszych pokoleń.

forms are all interrelated with the visual arts. During the Six Dynasties period (220–589), there appeared the poetic vogue of yongwushi (poetry about material objects or things), which included the practice of writing about paintings on fans and screens. During the Tang period (618–907), poets such as Shangguan Yi (ca. 608–664), Song Zhiwen (ca. 656–712), Chen Ziang (661–702), and Li Bai wrote tihuashi on various occasions of viewing paintings before Du Fu was even born. Shangguan wrote "Written About the Painted Screen"; Song wrote "Prince Shouyang's Wedding"; Chen wrote "Colored Landscape." Li wrote "Viewing Picture of Mountains and Seas in the Monk Ying's Sanctum" and "Viewing Yuan Danqiu's Screen Painting of Mt. Wu" in the year 734, whereas Du did not write his first tihuashi—"Song of the Recently Painted Screen of Landscape by Lieutenant Prefect Liu from Fengxian [in Shaanxi Province]"—until twenty years later. Despite that, Du Fu's tihuashi still deserve the most credit and attention, for his practice set the fashion for poets of later generations.

źródło (nr strony nieznan):

<http://www.cambriapress.com/camber.cfm?bookid=9781604977417&page=2>

Mogę jedynie przypuszczać, że kolejne rozdziały pracy dr Król są również tłumaczeniami dalszych części publikacji Daan Pan. Wskazuje na to również fakt, że poza układem chronologicznym przedstawianego tematu, publikacja dr Król zawiera rozdział V „Poetyka inskrypcji Su Shi 蘇軾”, zaś praca Daan Pan zawiera analogicznie zatytułowany rozdział 5: „The Poetics of Su Shi's *Tihuashi*”.

W bibliografii publikacji dr Król nie jest wykazana monografia Daan Pan.

b) Monografia *Su Shi – wiersze z zesłania* (Kraków: Scriptum 2018)

Publikacja wydaje się być tłumaczeniem pracy doktorskiej Kathleen Tomlonovic z University of Washington z 1989 roku, zatytułowanej *Poetry of exile and return: A study of Su Shi (1037-1101)*.

Praca dostępna jest w wersji pełnotekstowej pod linkiem:

<https://digital.lib.washington.edu/researchworks/handle/1773/11117>

Spisy treści obydwu prac są niemal identyczne (praca dr Król nie zawiera kilku rozdziałów pracy K. Tomlonovic, jest krótsza od oryginału).

Poniżej podaję przykład zbieżności tekstów:

Anna Król, <i>Su Shi – wiersze z zesłania</i>	Kathleen Tomlonovic, <i>Poetry of exile and return: A study of Su Shi (1037-1101)</i>
str. 102: Wygnanie na wyspę Hainan było najtrudniejszym z trzech zesłań Su Shi. Dostosowanie się do miejsca wygnania wymagało zrozumienia i akceptacji w obliczu widocznych różnic. Tropikalny klimat wyspy, flora i fauna, a także mieszkańcy byli dla niego obcy.	str. 169: The banishment to Danzhou on Hainan Island was the most challenging of Su Shi's three exiles. Accommodation to the place of exile required both understanding and acceptance in the face of obvious differences. The tropical island's climate, flora and fauna, as well as its inhabitants, were alien to him.

Publikacja dr Król nie zawiera bibliografii, zaś w tekście nie ma żadnego odniesienia do K. Tomlonovic.

c) Publikacja *Tao Yuanming. Poezje* (Kraków: Scriptum 2018)

Publikacja zawiera „Wprowadzenie” na stronach 5-22, które wydaje się być tłumaczeniem „Wstępu” publikacji Wendy Swartz *Reading Tao Yuanming: Shifting Paradigms of Historical Reception (427-1900)*, wydanej w 2008 roku przez Harvard University Asia Center. Cała monografia liczy 325 stron i nie jest dostępna online, natomiast autorka udostępniła „Wstęp” w wersji pełnotekstowej do ściągnięcia w wersji pdf na swoim osobistym profilu na portalu Academia (<https://www.academia.edu/>). Dodatkowo, praca W. Swartz została przetłumaczona na język chiński i wydana w 2014 roku pod tytułem *Yuedu Tao Yuanming* (閱讀陶淵明). Informacje o publikacji i wyszukiwanie w jej tekście dostępne są pod tym linkiem: <https://www.books.com.tw/products/0010643158>

Poniżej przedstawiam porównania wybranych fragmentów „Wstępu” w publikacji dr Król oraz odpowiednich części pierwotnych publikacji w języku angielskim i chińskim.

A. Król, str. 13-14: Inne doświadczenia Tao i wiersze inspirowane jego życiem zawierały lekcje radzenia sobie z materialnymi trudnościami i niespełnionymi ambicjami, przy zachowaniu prawości w obliczu skażonego państwa i społeczeństwa. Te obawy sprawiły, że wielu literatów identyfikowało się z nim. Jak ujął to twórca z okresu Południowej dynastii Song Xin Qiji 辛棄疾: „Muszę wierzyć, że ten stary, szlachetny człowiek nigdy nie umarł. Nawet dzisiaj jest inspiracją i pozostaje żywy. Troski naszej klasy są takie same od starożytnych czasów, jak wieczne góry i rzeki”. Identyfikując się z Tao Yuanmingiem, czytelnicy często przelewali na niego swoje troski. Dlatego zaczął symbolizować liczne, czasem sprzeczne stanowiska: mógł uosabiać transcendencję polityki, jak wierzył krytyk z okresu dynastii Song, Ye Mengde 葉夢得 (1077–1148 r.), ale mógł też symbolizować lojalność wobec władcy, jak twierdził moralista i filozof dynastii Song, Zhu Xi 朱熹 (1130–1200 r.). Stopniowo jak Tao Yuanming stawał się wzorem, a także częścią kulturalnego kapitału literatów, który mógł być przejęty.

W. Swartz, str.11-12: Tao's other experiences in reclusion and the poems that came out of them contained lessons on dealing with material deprivation and frustrated ambition and maintaining personal integrity in the face of a tainted state and society; these concerns made it easy for many literati to identify with him. As the Southern Song 南宋 (1127–1279) literatus Xin Qiji powerfully put it, “I have to believe that this old gentleman never really died. Even today he remains awe-inspiring

and alive. The concerns of our class have been the same since ancient times, as permanent as mountains and rivers.”²⁰ In the process of identifying with Tao, readers often infused their concerns into him. He therefore could be made to represent a number of, sometimes conflicting, positions: he could symbolize transcendence of politics, as the Song critic Ye Mengde 葉夢得 (1077–1148) believed, or he could stand for loyalty to ruler, as the Song moralist philosopher Zhu Xi 朱熹 (1130–1200) claimed. As Tao Yuanming became established as an icon, he also became part of the literati cultural capital that could be appropriated.

W. Swartz, tłum. na jęz. chiński: 其中，無論是面對貧困、壯志受挫、或在亂世中如何保留本真的憂慮，都能輕易勾起許多文人的同情共感。如同南宋（1127-1279）文人辛棄疾斬釘截鐵地宣告：「須信此翁未死，到如今凜然生氣。吾儕心事，古今長在，高山流水。」在認同陶淵明的過程中，讀者常常將他們的憂懷傾注其中。因此陶淵明可同時代表許多方面，它們之間有時看似彼此衝突：一方面，如宋代批評家葉夢得（1077-1148）所堅信，陶淵明可象徵超然政治之外的存在；另一方面，如宋代理學家朱熹（1130-1200）所宣稱，陶淵明又可象徵對君主的忠誠。當陶淵明被建構為一個偶像時，他也同時成為文人手中可自由運用的文化資本之一。

A. Król, str. 21: Dużo bardziej subtelny jest wpływ interpretacji Su Shi, którą Wang z pewnością znał. (Dla Wanga, Tao Yuanming i Su Shi byli dwoma spośród czterech największych poetów chińskich). Interpretacja Su Shi obejmuje próbę zakończenia sporu o wersje jednego znaku w dwuwierszu. W niektórych wydaniach utworów Tao z dynastii Song znak 望 ('spoglądać z daleka') pojawia się jako wersja 見 ('zauważyć'). Su Shi jako pierwszy żarliwie opowiadał się przeciwko 望 ('spoglądać z daleka'), a popierał 見 ('zauważyć'), twierdząc, że druga wersja niezbędna jest dla 'natchnionego nastroju' 神氣 utworu.

W. Swartz, str. 18: The presence of Su Shi's reading of the couplet, which Wang surely knew, is more subtle. (Tao Yuanming and Su Shi were, for Wang, two of the four greatest poets in Chinese history.) Su Shi's interpretation involved an effort to settle a debate over variants of one character in the couplet. In certain Song editions of Tao's works, *wang* 望 (to gaze from afar) appears as a variant for *jian* 見 (to catch sight of). Su Shi was the first to argue passionately against *wang* in favor of *jian*, positing the latter as key to the piece's "inspired air" (*shenqi* 神氣).

W. Swartz, tłum. na jęz. chiński: 王國維也一定讀過蘇軾對陶淵明此聯的解讀，只是此種影響更為隱微。（對王國維而言，陶淵明與蘇軾是中國歷史上最為偉大的四位詩人之二。）蘇軾的詮釋隱含了為此聯中一個異文的爭論做出定論的努力。在陶詩的宋代版本中，「見」的異文作「望」。蘇軾是第一個如此熱烈爭辯「見」勝過「望」的詩人。他將「見」字視為開啟此詩「神氣」的關鍵。

Publikacja dr Król nie zawiera bibliografii, a w tekście nie ma żadnej wzmianki o Wendy Swartz.

d) Publikacje *Antologia ci – poezji pisanej do muzyki* (Kraków: Scriptum 2018), *Wang Wei poeta uniwersalnego piękna* (Kraków: Scriptum 2018), *Li Bai poeta stworzony nie dla tego świata* (Kraków: Scriptum 2017).

Wszystkie trzy publikacje to przede wszystkim tłumaczenia wierszy na język polski. Wydają się przekładami wykonanymi naprędce, bez próby oddania poetyki chińskiej, czy zaznaczenia poszczególnych form lirycznych. Autorka koncentruje się na przekazaniu dosłownej treści tych liryków w ich zewnętrznej warstwie znaczeniowej. Niech za przykład posłuży początek wiersza Li Baia „Wieczór w pawilonie mojego przyjaciela Tao” zamieszczony na stronie 37 publikacji *Li Bai poeta stworzony nie dla tego świata*:

Wijąca się alejka i doszliśmy
do domu, tego w stanie spoczynku,
wielkie wrota witają nas w dużym domu
jego dużej rodziny; (...)

Publikacja *Li Bai poeta stworzony nie dla tego świata* zawiera dwa fragmenty, które szczególnie skłaniają do refleksji dotyczącej autorstwa pracy. Po pierwsze, autorka twierdzi na stronie 12, że dokonała własnego wyboru 50 wierszy „spośród około tysiąca wierszy zebranych w przypisywanych mu antologiach”. Nie jest to dla sinologa polskiego niemożliwe, ale na pewno trudne. Na kolejnej stronie twierdzi, że sama podjęła się datowania każdego z tych wierszy („Wybór wierszy został rzetelnie uporządkowany. Po próbach ustalenia daty powstania każdego z nich, ułożono je w porządku chronologicznym.”). To już wydaje się dla sinologa europejskiego działającego w pojedynkę zadaniem zdecydowanie ponad siły. Dr Król swój wstęp kończy bardzo enigmatycznym zdaniem, które można zrozumieć jedynie, jeśli wyobrazimy sobie, że pisze je redaktor chiński i kieruje do czytelnika chińskiego: „Jednocześnie mam nadzieję, że nasi rodzimi tłumacze, zachęceni sukcesem zagranicznych badaczy, podejmą swoje zadanie, które należy wykonać na polu międzynarodowej wymiany kulturowej.” (str. 18).

Antologia ci – poezji pisanej do muzyki zawiera teoretyczny wstęp na stronach 5-42, którego autorstwo wydaje się również problematyczne. Może być to tłumaczenie opracowania w języku chińskim, które nie jest dostępne w Internecie, na przykład *Tang Song mingjia ci shangxi – Liu Yong, Zhou Banyan* (唐宋名家詞賞析–柳永、周邦彥) autorstwa Ye Jiaying (葉嘉瑩), wyd. w Taipei w 1988 roku nakładem wydawnictwa Da’an. Wskazuje na to fakt, że jedynymi odniesieniami bibliograficznymi w tekście są publikacje chińskojęzyczne właśnie autorki Ye Jiaying. Dr Król nie podaje przy tym, że w rzeczywistości chodzi o panią Florence Chia-ying Yeh (ur. 1924) – kanadyjkę chińskiego pochodzenia. W literaturze fachowej w językach europejskich występuje powszechnie w starej transkrypcji Chia-ying Yeh, a w dodatku z imieniem Florence, a nie w transkrypcji *pinyin* Ye Jiaying. Dodatkową niespójnością jest fakt, że wstęp traktuje przede wszystkim o trzech autorach wierszy ci: Liu Yongu, Su Shi i Zhou Bangyanie. W wyborze wierszy dr Król nie ma natomiast ani jednego wiersza Su Shi, zaś autorzy Liu Yong i Zhou Bangyan nie są specjalnie wyeksponowani. Wskazuje to, że wstęp teoretyczny i wybór wierszy mogą pochodzić z dwóch różnych źródeł.

Zbiór wierszy Wang Weia to najkrótsza ze wszystkich omówionych tu publikacji, zawiera zwięzły wstęp poświęcony poecie i wierszy. Tu również można mieć spore zastrzeżenia do jakości tłumaczeń. Niech za przykład posłużą pierwsze wersy wiersza „W Klasztorze Zmienionego Pojmowania, odwiedzając mnicha na górskim Dziedzińcu Zachmurzonego Wzniesienia” zamieszczonego na stronie 58:

Dzierżąc bambusową laskę, wykrzywioną w supelki
czekasz tam, gdzie zaczyna się Strumień Tygrysa,

I pogania nas. Słuchając echa
góry, podążamy za strumieniem aż do twego domu (...)

W świetle przytoczonych wyżej informacji dotyczących publikacji książkowych zgłoszonych przez dr Król w jej dorobku naukowym, bliższa analiza artykułów naukowych wydanych przez nią w „Rocznikach Humanistycznych” wydaje się zbędna.

Na koniec warto zaznaczyć, że dr Król nie wykazała niemal żadnej aktywności związanej z grantami badawczymi, wyjazdami naukowymi, czy udziałem w konferencjach naukowych. W ciągu 5 lat od uzyskania doktoratu do czasu złożenia wniosku habilitacyjnego wzięła udział w zaledwie 2 konferencjach naukowych (Tokio, 2014 oraz Lublin 2018 – współorganizator) i kilku stażach zagranicznych. Brak również informacji o jakichkolwiek działaniach dr Król popularyzujących wiedzę naukową. Dr Król realizowała swoje aktywności w latach 2014-2019 w niemal całkowitym oddzieleniu od potencjalnych odbiorców: przedstawicieli świata naukowego, czytelników, uczestników wydarzeń popularnonaukowych. Nie prezentowała swojej wiedzy poza murami zatrudniającej ją uczelni i gronem własnych studentów. Jej publikacje nie weszły do otwartego obiegu księgarskiego, a ich wartość nie została przez to zweryfikowana rynkowo. Brak o niej jakichkolwiek informacji w Internecie poza informacją o prowadzonych przez nią zajęciach na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Pozostała przez to osobą nieznaną, by nie powiedzieć enigmatyczną.

Informacje przytoczone powyżej, a przede wszystkim uzasadnione licznymi przykładami podejrzenie wielokrotnego popełnienia plagiatu przez dr Król w jej pracy naukowej zmuszają mnie do wydania jednoznacznie negatywnej oceny jej dorobku naukowego. **Dr Anna Król nie spełnia wymagań** określonych w art. 16 *Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych* (Dz. U. z 2017 poz. 1789) oraz w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r. nr 196 poz. 1165). Jednocześnie wnioskuje do Przewodniczącego Komisji Habilitacyjnej prowadzącej postępowanie habilitacyjne dr Anny Król o przedsięwzięcie koniecznych kroków w celu wyjaśnienia przez odpowiednie organy, czy dr Król dopuściła się deliktu dyscyplinarnego oraz czynu zabronionego w formie przywłaszczenia sobie autorstwa albo wprowadzania w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu w następujących publikacjach:

1. *Twórczość literacka Su Shiego – nowe idee w ramach przyjętych reguł*
2. *Poezja inskrybowana na obrazach od dynastii Tang do Ming*
3. *Su Shi – wiersze z zesłania*
4. *Tao Yuanming. Poezje.*

Marcin Jacoby